

Pret faru — par meeru.

Pretkara kustiba Anglija.

Mehs opalischä parafitiusches, büh-
dami pahrleesinat, la wiß strihdi tantiu
starpa ir nolahrtojami waj nu diplomatisches
farundas waj ari zaur starplautisdam schéh-
reju organisațiam schabda waj zitada wel-
da, ar scho swinigi pasinojam, la mehs a-
fakamees no kara deenesta i-
pildishanas un tahbas waldbas
pee eestis cheem.

Sahda fatura wehstule, kura adrefeta mi-
nistrum presidentam tagad zirkulē wairak sim-
tu esemplaros parafitu fawohschanai pa-
wišu Angliju. Sawus parafitus bewuschi
jau pahstami arodlustibas bar-
bineeli, lä: dselisznelku, transporstrahd-
neelu, metalistu, lalnatschu wan-
boni. Uri feeweeschu kustibas waditaja jo-
älti aifstohw parafstu wahschana. Sas ir
grandioss mehginaum, organiset indi-
viduelu protestu pret faru, b i h w p r a h i-
g o w i r w e f c h a n a p a r m e e r u.

Kustibas fahltumu eerošnajis Matbo-
nolba strahdneelu waldbas ahrleetu poli-
tikos walstis sekretars. Schis wihrs now
til bouds eewehrojams ar sawu personibu,
la ar to stahwolli, tahbus winsch pahrdish-
wojis sawa fabeedrislä dñihwē. Winsch ir
no pahrtitulcas, pahstamas gimenes, ee-
sahzis sawu farjeru pee galma, pahrgahis
us diplomatisju, hisis par liberala ministru
presidenta Campbell-Bannermana priwat-
sekretoru, kluvis par liberałas partijas de-
putatu un kara laikü, israhbidamis sawu
protesiu lihds ar bauðseem domu beebleem
pahrgahis us strahdneelu partiju un tagab,
la bijuschais ministrs ir leelalais alzina-
tais pret „pehdejo lihdselli“, kuru winsch
wifai labi posilist no saweem pahrdishwoju-
meem: pret flepeno diplomatiu, brunošcha-
nos ahrprohti un faru. Nahda sawa grash-
mata winsch norahda, la forsch nes wiß-
leelalos launumus lä uswareteem lä uswa-
retojeem un issaka domas, la taikni tagod
bñhwoschä pasudse, kura atrodas weenabā
attabruma no bijuschä un nohloschä kara, ir
peemeheis pretkara ibeu ustwerschanai.

Se pateefabä ir isti noopeins psycholo-
gikos problems. Pahchreib jau usaug jauna
paoudse, kura faru pati sawdm azim now
redjeisti. Jau peaug strahdneelu jaunatne,
kurus eerošchu romanika bsen daschadäss
militärs kontrewoluzionardas organisazi-

jäs. Jau ir mums jauneeschä, kureem bes-
lahdas nosihmes paleek wahrdi, la luht
tas un tas, tee un tee bijuschä pret faru,
un tee atlal par, jo tab, sad tas wiß no-
tla schee jauneeschä bija wehl behrni. Un
idpat lä wezalee beedri suhdsas, la jaunatne
neprot zeenit strahdneelu kustibas eegu-
mus un upurus no teem laikeem, sad pir-
mid maija demonstrazijs tla isgainatas no
jahntneelu patrulam, idpat tagad mums ja-
suhsas, la zilweze pahral ahtri aismirkus
kara breefmas. Leekas pat, la latra paaudse
teut lo mahzitees waretu tiski pati no sawdm
bruhzem, weenfahrhchä tiski tapehz, la muh-
su fantasi jaewar stahdit few preelschä
fchaufmigas kara ainas. Schis vaudschu
mainas problems, kawa matu psichologistik
nosihme, kurch lihds schim strahdneelu ku-
stibä par mas eewehroits, tagad Anglija
schini gadisumä uspeldejiss, lä meera propa-
gandas technikas jaotajum. Bitas semes
scham problemam ir wehl leelata nosihme:
ari faschisma peewiltshanas spehla politi-
stikos problems ir te opflehpis.

Bet waj tahdi fabeedrislä iswirtumi lä
kursch un faschismis ir eerobeschojami ar
propagandu? Se janem wehrä ari Anglija
fabeedrislä dñihwē. Anglija ir simiäm or-
ganisațiju, kuräm ir weeni un tee pahchi
mehrki, bet ari otrabi, Anglija strahdneelu
partija fastopami lihdsas marksteem ari
imperialisti. Tadehü ari faprotam, la pret-
kara kustiba Anglija organizatorikl ir wah-
jala, bet winsch eespaids leelaks, lä jeblur
zitur.

Un pateefabä Anglijas pretkara kustibai
ir jau sawa wehsture, fahdas now zitur.
Se schi kustiba spehlejusi teescham ari
tau-stamu lomu, kura now pahsusti bes eespaids
us fabeedrislo eestatu. Wehsture gan ir
jauna: ta ir wehsture par aifazishanas no
kara deenesta pildishanas pahsaules lärd.
Sas, bes schaubam, bija eekpehjams walsti,
kura now til breefmigi militäristissa, kura par
aifazishanas no deenesta pildishanas ne-
draudeja nahwes fods, bet tiski zeetums.
Un schojos zeetumos kara pretineekl aif-
sids apsinas gahja bes schaubam.

Schee kara pretineekl kahwa fewi polizi-
jai hatwert un teesä nosodit. Wini kamulsi-
naja teesnechus, kuri winsch fodijs, ar
atteezigeem meera zitejumeem pat no bibe-
les un daudsi no scheem zeetuscheem tagad

atraduschi zelu us strahdneelu partiju. Schi
parahdiba, la labalo aprindu laudis, als
reebuma pret faru pahrgahja strahdneelbas
pusē, nowehrojama ari zitads semes, bet gan
ne til plachoss apmehros, lä Anglija.

Bet tilpal mas, zik nosihmeja preelsch
kara felnigas turvinashanas meera draugu
aifazishanas no kara deenesta pildishanas,
tilpat mas waretu tagod lihdset tiski mora-
listikas fauzeens pret faru, un laut winu
ari parafitstu simetem tuhstosch, ja winu
neatbalsttu pateefbas spehls. Peeteel weens
teitum, lai scho spehlu parahditu: Anglija
ir „uswaretaja“, bet wind par „normalu“
parahdibu kluwischä gandrihs waj pušotra
miljona besdarbneelu! Teescham wehl wee-
nu tahb; uswgru, un Anglija ir isnihzi-
nata . . .

Un lä moralistik zihnas felneshanal
wajadfigi solti, kura now truhlums newee-
nd walsti, ari Anglija ne.

Besdarbneelu kustis — ir meera kustibas
stiprinatajjs. Saimneezifla krije — propa-
gandists, kurch anglu tau-tai speesch spalwu-
rold, lai parafitstu protestu pret nahloscheem
fareem, pasinojumu konservatiwai waldbat,
par aifazishanas no kara deenesta pildi-
shanas.

Eelkõlome.

Olmo läsä apdroschinato kustis.

Schil gada fahltumä olmo läsä bila ap-
droschinatti 114,442 strahdneeli un 88,578 to-
gimeses lozelki. Schimbribscham apdroschin-
ato kustis ir jau ap 130,000 ar 93,440 gi-
menes lozelkeem. Olmo läsä apdroschinatti
tiski ruhypneebas un tirdsneebas strahd-
neelu un kahpotaji, kahpotaji un pahschwalbi-
bas eestahschä algooiee darblineeli. Surpre-
tim diwi simi tuhstoschü leelajai laulstrahd-
neelu armijai now ne olmo läsä, ne wiß-
pahr lohdas apdroschinashanas slimibas
gadisumä.

Nahloschä Sacimas kopjehde,
zik domajam, notils peektideen, 11. dez.

Riga.

Gandrihs katastrofa.

Nalki us 3. dez. iszehlaas telefona zentra-
le strahdneelu starpa ahrlahrigs trazis, kuh-
tu nomeerintat isbewäas weenigt ar polizijs
valhdisti. Trazi fahzluhchä 2 wihereschi,
kuri fahwischees pat lihds ašnim. Kausch-

lus paspehja apzeetinat un nowest polizijs
weenigt ar 4 lahtibneelu waru. Ubi strahd-
neeli, käs pa nakti koya ar ziteem strahd-
neelam strahdneeluschi pee zentralas apkuri-
nashanas eelaties ishuweschanas, bijuschi
stipri ereibuschi. See ismehginajuschi eelis-
tos uhendswadus, ar kureem dsehrumä rihi-
lojolees, fahzis neapturam puhust uhden, apdraudot telefona elementu fchachtu. Pe-
dejai pahrypluhestot, wareja notist telefona
satishanas pahrttauksus us ilgalu laiku.

Peels ugungrehts.

Peektideen läsä virms p. 7 pilfehtas
ugundsehleju 3 nodakai snoja, la Urtiler-
jas eeld 11/13 iszehlees ugungrehts. Ü-
rahdijs, la ugungs iszehlupees 6-stahwu-
kehtas nama peelsi stahwü, kura dega griha-
da. Ugundsehlesem peestidsotees, leekma
bijas pahrnemust weenu dñihwolli. Illausa
greestus no zeturid stahwa us augschu un
kahla laist uhdeni. Peepeschi zeturid stah-
stahwü kahla gahstees akmeni un greest. Dñihwolli ugundsehlees R. Fahla kleegi un
wahmanat. Rab degoschä telpa eestidsas
pahrejee ugundsehleesi sem keegelu laudjeg
atada struhklass waditaju R. Gewainoto
ugundsehleju nogahdaja fülmizid. Ugungs-
rehtu nodsehla ap p. 10 r. Namam iszehlees
no krahns.

Weills blehdis.

Rub. Sucharow's snojis kriminalpolizi-
jai, la 6. now. lahdas wiherelis, usdodamees
par Jul. Kiselewu nolihdiss winu par pah-
deweju sawd wihsu tirgotawa, B uflas
eeld 15. Sanehmis broschibas naudu —
10,000 r. J. R. weetu negahdajot un ari
naudu neatmalkajot. Israhdas, la wihsu
tirgotawa J. R. nepeeder. Rab lihdsfigu
snojumi volizija eeradees lahdas Jahnis
Rafparfons.

Daschadas finas.

Waj mehginaju m s u o b e h s i-
n a t w e h r p t u w i ? „Uz. Sab. Hoff“
wehrptuwü Jelgawa konstatets launprahliigs
bedstaschanas mehginaum.

Minetäss fabrikas strahdneeze pee valulu
eelatshanas maschinä pamanijusi valuläss
ruhpigi eewihsttu metala gabalu, kurch
lihdsamis maschinä zaur stipru mechanisu
bersefshanas starpa waltschäem wihsa länd
buhtu dewis usleefmojumu un ugungsrehtu,
käs buhtu isplatjies starpa linu materialeem
un apdraudejiss-fabriku. Illau turplina un
wainigo melle.

